

Suckot/lövhyddohögtiden

I vår serie om de judiska högtiderna berättade Andreas Johansson i förra numret av Shalom om Yom Kippur. Endast fem dagar efter Yom Kippur följer nästa högtid – Suckot/lövhyddohögtiden. Den pågår under sju dagar och infaller i slutet av september eller i början av oktober. Från lövhyddan, som byggs för dessa dagar, går tankarna mot Gud, Skaparen, som styr livets grundvillkor.

Fem dagar efter Yom Kippur börjar Suckot/lövhyddohögtiden. I 3 Mos 23:39-43 står det:

Alltså ska ni på femtonde dagen i sjunde månaden, när ni har hämtat in landets skörd, fira Herrens högtid i sju dagar. Den första dagen är en sabbatsvila, och den åttonde dagen är också en sabbatsvila. På första dagen ska ni ta frukt av era vackraste träd, kvistar av palmer och grenar av lummiga träd och av pilträd, och ni ska glädja er i sju dagar inför Herren er Guds ansikte. Ni ska fira denna högtid som en Herrens högtid sju dagar om året. Detta ska vara en evig stadga för er från släkte till släkte. I sjunde månaden ska ni fira den. Då ska ni bo i lövhyddor i sju dagar. Alla infödda i Israel ska bo i lövhyddor, för att era efterkommande ska veta att jag lät Israels barn bo i lövhyddor när jag förde dem ut ur Egyptens land. Jag är Herren er Gud.

Lövhyddan påminner om ökenvandringen

Det är viktigt att taket inte blir tätt när man bygger en lövhydda. Solen ska kunna skina in på dagen och man ska kunna se stjärnorna på natten. Från lövhyddan går tankarna mot Gud, Skaparen. Vi människor kan bygga många komplicerade konstruktioner, men livets grundvillkor är det Gud som styr.

Det hör till Suckot-högtiden att läsa från Predikarens bok. Ett exempel:

Detta är vad jag insett: Det är gott och skönt att människan äter och dricker och ser det goda i sin möda när hon strävar under solen de levnadsdagar som Gud ger henne, för det är hennes del. Om Gud ger en människa rikedom och skatter och dessutom förmåga att njuta av det och ta ut sin del och finna glädje i sin möda, då är det en Guds gåva. För han tänker knappt på sina levnadsdagar, eftersom Gud håller honom upptagen med glädje i hjärtat. (Pred 5:17-19)

Lövhyddan ska påminna om att livet är skört. En löv-

Foto: Andreas Johansson

hydda är ingen permanent bostad, den ska påminna om ökenvandringen. Lövhyddohögtiden handlar också om Guds närvaro. Gud gick med sitt folk i öknen i form av en moln- och eldstod. Gud ville bo hos sitt folk. De skulle bygga ett tält i öknen, nästan som en lövhydda, och där ville Gud bo:

Då täckte molnskyn uppenbarelsetältet, och Herrens härlighet uppfyllde tabernaklet. Mose kunde inte gå in i uppenbarelsetältet, eftersom molnskyn vilade över det och Herrens härlighet uppfyllde tabernaklet. Så ofta molnskyn höjde sig från tabernaklet bröt Israels barn upp. Så gjorde de under hela sin vandring. Men så länge molnskyn inte höjde sig bröt de inte upp, förrän den dag då den höjde sig igen. Herrens molnsky vilade över tabernaklet om dagen, och eld var i den om natten. Så var det inför ögonen på hela Israels folk under hela deras vandring. (2 Mos 40:34-38)

Extra många offer under lövhyddohögtiden

I templet bars det fram offer varje dag. Under lövhyddohögtiden offrades det extra många djur. Första dagen två baggar, 14 lamm och 13 tjurar. Andra dagen två baggar, 14 lamm och tolv tjurar. Tredje dagen två baggar, 14 lamm och elva tjurar. Efter sju dagar blir det 70 tjurar, 14 baggar och 98 lamm (4 Mos 29:12-38). Alla talen kan delas på sju – fullkomlighetens tal. Lövhyddohögtiden har en förväntan i sig som pekar fram mot det fullkomliga.

Rabbinsk tolkning delar in folkgrupperna i världen så att de blir 70 till antalet. Dessa 70 tjurar som offras under lövhyddohögtiden står för hednafolken. Profeten Sakarja berättar att hednafolken – i framtiden – ska fira lövhyddohögtiden i Jerusalem. (Sak 14:16)

Vatten och Ande

Under Andra templets tid praktiserades en ceremoni där vatten hämtades varje morgon från Siloadammen och bars upp i procession till altaret i templet. På så sätt visades glädjen över att de hade vatten. De tackade Gud för vattnet och bad om regn. Dessutom står vattnet för andlig förnyelse. Vatten och Ande hör ihop (Jes 44:3). Under kvällstid praktiserades en annan ceremoni. De hade fyra enorma ljusstakar på tempelplatsen – 20 meter höga – som tändes så att hela staden belystes. Det berättas att prästerna och fariséerna stod på tempelplatsen och dansade i skenet med facklor i händerna. När Rabbi Simon Ben Gamaliel fröjdade sig, på samma plats där man gläder sig vid vattenbärceremonin, så brukade han ta åtta facklar och kasta dem i luften och fånga den ena efter den andra utan att de rörde vid varandra.

Lövhyddorna står för det provisoriska medan vattnet, ljuset och festen i templet står för det fullkomliga. Folket sov och åt i det provisoriska och firade i det fullkomliga.

Hosiannadagen

På den sjunde dagen, den stora Hosiannadagen, sjöng de som det står i Psalm 118:25: *O, Herre, fräls! O, Herre, ge framgång!* som på hebreiska är אנא יהוה הושיעה נא אנא יהוה הצליחה נא (Ana Adonai Hoshi'a na Ana Adonai hatslicha na). "Hosianna, Herre fräls!" Så sjöng de på tempelplatsen under lövhyddohögtiden. På den sista dagen bar de som vanligt upp vatten till templet. Dessutom tog de i en annan procession palmgrenar som de gick med sju gånger runt altaret. Tusentals människor som ropade och sjöng "Herre fräls, Hosianna" och som skakade palmgrenarna runt altaret. Efter sju rundor höll de de ut vattnet i skålen vid altaret.

"Är någon törstig"

Naturligtvis firade Jesus lövhyddohögtid. På den sista dagen, när folket hade burit vatten och tänt ljus i många dagar och allt var bara fest och glädje, då börjar Jesus att ropa på tempelplatsen:

På den sista dagen, den största i högtiden, stod Jesus och ropade: "Om någon är törstig, kom till mig och drick! Den som tror på mig, som Skriften säger, ur hans innersta ska strömmar av levande vatten flyta fram." Detta sade han om Anden, som de skulle få som trodde på honom. Anden hade nämligen inte kommit än, eftersom Jesus ännu inte hade blivit förhärligad. Några i folkmassan som hörde hans ord sade: "Han måste vara Profeten". Andra sade: "Han är Messias", men andra sade: "Messias kommer väl inte från Galileen? Säger inte Skriften att Messias kommer från Davids ätt och från Betlehem, byn där David bodde?" Så blev det splittring bland folket för hans skull. Några ville gripa honom, men ingen bar hand på honom. (Joh 7:37-44)

Vad är det Jesus säger? Här går folket med vatten och bär upp det till altaret, men det handlar egentligen om mig. Det är jag som kommer i Herrens namn och är Guds närvaro. Jag kan ge vatten, d.v.s. liv, verkligt liv. Det är mig allt detta pekar fram emot.

Restaurangerna bygger lövhyddor på trottoaren. Här en bild från Jerusalem.

Lite senare pratar Jesus om den andra ceremonin, den med megaljusstakarna. Jesus sade: *Jag är världens ljus. Den som följer mig ska inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.* (Joh 8:12) Om man står på självaste lövhyddohögtiden och säger att man är världens ljus, så säger man: "Jag är Guds närvaro (שכינה, Guds Shechina), jag är eldstoden från ökenvandringen".

I Uppenbarelseboken 7:9-17 står det om framtidens lövhyddohögtid:

"Därefter såg jag, och se: en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folk och stammar och länder och språk.¹ De stod inför tronen och inför Lammet, klädda i vita kläder och med palmblad i sina händer,² och de ropade med stark röst: "Frälsningen³ tillhör vår Gud, som sitter på tronen, och Lammet!" Och alla änglarna stod runt tronen och de äldste och de fyra varelserna, och de föll ner på sina ansikten inför tronen och tillbad Gud och sade: "Amen!⁴ Lovsången, härligheten, visheten, tacksägelsen, äran, makten och kraften tillhör vår Gud i evigheters evighet. Amen." En av de äldste frågade mig: "Dessa som är klädda i vita kläder, vilka är de och varifrån kommer de?" Jag svarade: "Min herre, du vet det." Då sade han till mig: "Det är de som kommer ur den stora nöden. De har tvättat sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod.⁵ Därför står de inför Guds tron och tjänar honom dag och natt i hans tempel, och han som sitter på tronen ska slå upp sitt tält⁶ över dem. De ska aldrig mer hungra och aldrig mer törsta, och varken solen eller någon annan hetta ska drabba dem,⁷ för Lammet mitt på tronen ska vara deras herde. Han ska leda dem till livets vattenkällor, och Gud ska torka alla tårar från deras ögon."⁸

Andreas Johansson
Ersättare i styrelsen

¹ De 70 tjurarna och profeten Sakarja 14:16 pekar fram emot att alla folkslag ska vara med.

² Så som de brukade/brukar vid lövhyddohögtiden.

³ Frälsning på hebreiska är ישועה (yeshua) och det liknar namnet på Frälsaren: ישוע (Yeshua).

⁴ De tackar Gud precis som lövhyddohögtiden är ett tack till Gud för skörden och omsorgen.

⁵ Den stora nöden syftar på de som har känt livets fåfänglighet som beskrivet i Predikarens bok och som har känt motståndet mot att tro på Jesus.

⁶ Tält, en provisorisk bostad, nästan som en lövhydda.

⁷ Detta sista tält är bättre än de temporära lövhyddorna.

⁸ Det ska finnas obegränsat med vatten och allt ska bli bra.